

PROGRAM PODPORY
ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok 2023/2024

Destinace (země, místo): Chorvatsko, Daruvar

Jméno, příjmení: Ilona Kirchnerová

Školní rok 2023/2024 byl velmi pestrý a bohatý a plný událostí a zážitků. Vztahy, které jsem navázala v předchozích dvou letech svého působení, se mi podařilo udržet a rozvinout a také samozřejmě přibylo několik nových pracovních i osobních zkušeností. Je tím pádem logické, že některé pracovní vztahy také zanikly přirozenou cestou.

Jako učitelka českého jazyka jsem stejně jako v předchozích letech, působila na základních školách, a to v modelu A především na prvním stupni, v modelu C na prvním i druhém stupni a na gymnáziu, v modelu B pak pouze na gymnáziu. V letošním školním roce jsem byla také přizvána lektorkou českého jazyka paní **Zdeňkou Kohoutkovou** ke spolupodílení se na výuce bohemistiky na **Filozofické fakultě v Záhřebu**.

Spolupráce s **Českou besedou Horní Daruvar**, **Českou besedou Lipovec**, **Českou besedou Viroviticko-podravského kraje** a **Českou besedou Lipovlany** stále trvá, a prohlubuje se. Po celý školní rok (prázdniny nevyjímaje) spolupracuji s novinově nakladatelskou institucí **Jednota**, s českým oddělením **Městské knihovny v Daruvaru**, se školní knihovnou v **Základní škole Jana Amose Komenského** v Daruvaru a s redakcí českého vysílání **Radia Daruvar** (podrobněji níže).

V neposlední řadě musím také zmínit skvělou spolupráci se **Svazem Čechů v Republice Chorvatsko**, zejména pak s předsedkyní **Anou-Marijí Štrumlovou Tučkovou**. Svaz mi vychází všemožně vstříc a je opravdu velkou podporou pro moji činnost v krajanové komunitě.

Mimo to považuji za důležité zmínit také spolupráci s další vyslanou učitelkou na tomto území **Terezou Viček Klímovou**, která nastoupila do Daruvaru v tomto školním roce a skvěle zapadla do krajanového prostředí. Přestože máme každá své osobní oblasti působení, pořádáme také mnohé akce společně, jak o tom budu referovat ještě níže. Za tuto spolupráci, která funguje skutečně dobře, jsem velmi vděčná.

Výuka v české školce Ferdy Mravence v Daruvaru

V letošním roce jsem poprvé sama a pravidelně působila v posledním, tedy předškolním oddělení **České školky Ferdy Mravence** v Daruvaru a musím říci, že to byla spolupráce velmi zajímavá. S dětmi, kterých bylo v posledním oddělení od 25 do 30, jsme zpívali, recitovali, hráli různé hry a učili se zajímavosti o řemeslech. S mým partnerem Martinem Vojtěchem jsme se také zúčastnili velikonoční dílny, kterou organizovala učitelka **Željka Zadro** a na které jsme ukazovali, jak se

pletou pomlázky a vyrábí velikonoční dekorace. Na závěr školního roku vystoupily děti s písničkou o řemeslech, kterou jsem pro ně napsala a nacvičila s nimi. Ve spolupráci budeme rozhodně pokračovat i v příštím školním roce.

Výuka na základních školách

Na všech školách probíhala výuka po domluvě s tamějšími pedagogy českého jazyka tak, aby to vyhovovalo jejich potřebám a zejména potřebám žáků a studentů. Cílem bylo především seznámit žáky a studenty s různými vrstvami současného českého jazyka (spisovný jazyk, nespisovný jazyk, dialekty, ...), českou literaturou a kulturou, s českými historickými i současnými významnými událostmi a s českými reáliemi, pokud možno zábavnou a neotřelou formou. Dále pak probíhala výuka vybraných jazykových jevů, témat z české literatury, seznámení se současnou českou populární hudbou, práce s textem, principy tvůrčího psaní a zážitkové pedagogiky ve výuce, propojení s výtvarnou výchovou, hudební výchovou a dramatickou výchovou jakož i s dalšími obory tam, kde to bylo vhodné a přínosné.

Model A

- **První stupeň ZŠ Jana Amose Komenského, Daruvar** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, bych ráda vyzdvihla několik zajímavých zážitkových hodin, které se mi podařilo uskutečnit. Prvním z těchto projektových hodin byla dvouhodinová na téma „Vodník“, které korespondovalo s tématem letošní literární i výtvarné soutěže Naše jaro. podrobněji viz článek v Krajinách češtiny 2024. Druhým byla dvouhodinová na téma „Tři obří“, ve které se mi podařilo propojit český jazyk (prohlubování slovní zásoby) s hudební a výtvarnou výchovou, vše doplněno pohybem. S těmito dvěma programy jsem postupně navštívila všechny školy, které spadají „pode mě“, a ověřila jsem si tak, že je lze využít v jakémkoli stupni či modelu školy.
- **První stupeň ZŠ J. Růžičky, Končence** – spolupráce v tomto školním roce probíhala nárazově, zejména po domluvě s učitelkou **Elenkou Podsedníkovou**. Uspořádala jsem zde několik sobotních dopoledních dílen na různá témata, kterých se zúčastnili téměř všichni žáci prvního stupně a často i někteří ze stupně druhého. Několikrát jsme se na programu podílely společně s kolegyní **Terezou Vlček Klímovou** – sportovně vzdělávací akce **Vitamínový den**, při níž se žáci učili o vitamínu C, zdravé výživě apod., a **Velikonoční dílna** – pletli jsme pomlázky, vyráběli velikonoční dekorace a pochutnali si na velikonočním beránkovi a jidáších.

Speciální akce pro ZŠ v modelu A

Návštěva lektorky Barbory Polívkové

Mgr. Barbora Polívková, multifunkční žena, lektorka komunikačních dovedností a psycholožka k představitelkám dětem a učitelům didaktickou pomůckou **drumbeny**. Dílen zaměřených na používání drumbenů proběhlo celkem 8. První dvě pro první a druhý stupeň v **Hrubečném Poli na Základní škole Ivana Nepomuka Jemerščiáka** (model C), další pro veřejnost, a to v prostorách **Svazu Čechů v Republice Chorvatsko** a následovaly dvě dílny pro **Českou školku Ferdy Mravence v Daruvaru** a dvě dílny pro první a druhý stupeň **České Základní školy Jana Amose Komenského** tamtéž. Bubnovací jízdu jsme pak zakončili na Základní škole **Josipa Růžičky v Končenci**. Dílny sklidily nemalý úspěch a myslím, že návštěvu paní Barbory Polívkové jistě ještě zopakujeme.

Návštěva loutkoherečky Jiřiny Vackové

Jiřina Vacková, loutkoherečka, muzikantka a stálá členka divadla Ypsilon přijala moje pozvání v květnu tohoto roku a přivezla dětem z českých škol a školek v Daruvaru a v Končenicích loutkové představení s názvem **Tři medvědi a drzá Máša**, které vypráví tradiční pohádku o třech medvědech, kterým se objeví v domečku někdo, kdo jim spí v postýlkách, jí z talířku a sedí na židličce, trochu netradičně. První dvě představení se uskutečnila na půdě **Základní školy Jana Amose Komenského v Daruvaru**. Druhý den jsme se přesunuli do malého sálu v **Českém domě v Daruvaru**, kde čekalo mnoho nadšených dětí z **České školky Ferdy mravence v Daruvaru**. A stejně radostně probíhalo i poslední představení tentokrát pro první stupeň **základní školy Josipa Růžičky v Končenicích**, který doplňovaly děti z **končenické české školky**. Vzhledem k tomu, že pohádka byla koncipována interaktivně, zapojeni byli všichni bez rozdílu věku. Vystoupení mělo velký ohlas a doufáme, že se v české krajanské komunitě ještě někdy uvidíme.

Terénní výuka v Ivanově Sele

Terénní výuka neboli výuka mimo školu, je projekt, který už nějakou dobu v **Základní škole Jana Amose Komenského v Daruvaru** funguje. Účastní se ho žáci sedmých tříd a probíhá ve vesnici **Ivanovo Selo**, první české vesnici, kterou osídlili výhradně čeští kolonisté. Celá akce je koncipována jako mezioborový projekt, ve kterém spolupracují zpravidla učitelé dějepisu, češtiny a náboženství, kteří připravují pro děti program. Žáci navštíví český katolický kostel Nejsvětější trojice, v němž se mj. nachází obrazy sv. Ludmily, sv. Václava, sv. Vojtěcha, místní českou malotřídku a památník, u něhož vzdávají minutou ticha čest obětem masakru v Ivanově Sele z doby chorvatské války za nezávislost, spáchaný srbskými paravojenskými jednotkami na chorvatských civilistech české národnosti. Následuje návštěva Etno domu, což je jeden z nejstarších zachovalých domů původních českých osadníků i s hospodářskými budovami, který je zařízen a je v něm tedy vidět, jak žili předci současných chorvatských Čechů. Na cestě z Ivanova Sela se koná ještě jedna zastávka, a to ve vesnici Končevice, kde se v katolickém kostele nachází jediná česká křížová cesta na území Chorvatska. V letošní roce jsme se pokusili program, který může být pro studenty poněkud fádňit, ozvláštňit tím, že jsme pro ně v prostorách a v hospodářských budovách Etno domu připravily s kolegyněmi **Miroslavou Veltruskou** a **Xenijí Tomáškovou** interaktivní vzdělávací hru. Žáci se rozdělili do skupin podle tzv. „řízené náhody“, dostali mapu objektu se zakreslenými stanovišti, na kterých nacházeli úkoly. Pomocí luštění jednotlivých rébusů, hádanek, šifer, nebo při plnění dalších úkolů se dozvídali důležité historické informace o životě prvních Čechů. Závěrečným úkol byl divadelní. Žáci museli v prostorách etnodomu najít louky, které představovaly mnohdy již zaniklé věci denní potřeby (másebnice, kolovrat, díže na chleba nebo dřeváky), vylosovali si k nim jednu postavu, např. dědečka a větu, která musí v divadle zaznít. S tímto vybavením pak secvičili krátké loutkové divadlo s tematikou příchodu Českých rodin do Ivanova Sela. Akce proběhla úspěšně a i z reakcí některých žáků víme, že to pro ně bylo zábavnější a přínosnější, nežli jen poslouchání výkladu. Zároveň jsme celou akci koncipovali tak, aby se dala příští rok s dalšími sedmáky zopakovat v podobné verzi.

Model B

- **Gymnázija Daruvar** – Mimo to, co bylo zmíněno v úvodu a platí pro všechny školy, jsem zde ve spolupráci s učitelkou českého jazyka Ivou Brabec Magdić uspořádala několik zajímavých projektů. Vyzdvihla bych zejména jeden, který jsme pracovníčně nazvali **Potulná knihovna**. Žáci navštěvující český jazyk na gymnáziu dostali za úkol přečíst jednu knihu od současného českého nebo světového autora v češtině, představit ji svým spolužákům a vytvořit k ní tzv. lapbook (s projektem tvorby lapbooků přišla Tereza Vlček Klímová). Výběr

knih jsme společně sestavili z toho, co nabízela knihovna krajanského učitele, místní české oddělení v Městské knihovně Daruvar a moje osobní knihovna. Žáci si knihy také půjčovali mezi sebou a projevíli zájem např. o Petru Soukupovou, Irenu Douskovou a další.

Model C

V tomto modelu probíhá výuka sice v rámci školy, ale má částečně charakter volnočasového kroužku. Žáci jsou samozřejmě oceněni známkou na konci školního roku, nicméně tento předmět je pro ně volitelnou záležitostí. Mám tedy možnost uplatnit více kreativních a herních aktivit, nežli v modelu A, kde je výuka „svázána“ osnovami mnohem více.

- **První a druhý stupeň OŠ Vladimir Nazor, Virovitice a První a druhý stupeň OŠ Ivane Brlić-Mažuranić, Virovitice** – výuka v letošním roce probíhala z časových důvodů pouze sporadicky a nárazově, na základě společné domluvy s učitelkou **Ivou Brabcovou Magdić**. I tak se nám zde podařilo udělat několik pěkných hodin s mezioborovým přesahem.
- **Gimnazija Petra Preradovića, Virovitica** – Mimo výše uvedenou obecnou náplň hodin jsme zde s kolegyní Ivou Brabcovou Magdić v rámci výuky o zajímavých uměleckých směrech na přelomu století uspořádaly projekt **Pivní etiketa**, ve kterém studenti vytvářeli svoje vlastní výtvarné návrhy pivních etiket (samozřejmě v češtině) tak, aby odpovídaly rysům různých uměleckých směrů (kubismus, dadaismus, impresionismus apod.). Dalším zajímavým projektem byla soutěž o **nejlepší cestovní kancelář**. Studenti založili fiktivní cestovní kanceláře, navrhli jejich jméno, motto nebo reklamní slogan a vymysleli výlet do České republiky. Nejlepší výtvarník byl nakonec oceněn a o akci vyšel článek v časopise Koutek.
- **První a druhý stupeň I. OŠ Bjelovar** – výuka jazykových jevů a rozšiřování slovní zásoby, učení pomocí krátkých českých (zejména kreslených) filmů, seznámení se zvyky a tradicemi kdysi a dnes (Velikonoce, Vánoce, masopust, ...), trénování výslovnosti, četby a recitace, zpívání českých písní a práce s jejich texty. 2. 12. jsme ve spolupráci s vyučující **Marinou Koláček Novosel** a mým partnerem Martinem Vojtěchem uspořádali pro děti velikonoční dílnu s pletením pomlázek a učením se českých velikonočních koled. Zároveň jsme si vysvětlili, jak se připravují tradiční česká velikonoční jídla.
- **Výuka českého jazyka v Záhřebu, Česká beseda Záhřeb** – I zde platí samozřejmě vše, co bylo zmíněno v úvodu. Výuka pod záštitou České besedy Záhřeb je určena pro žáky různých základních škol v Záhřebu, kteří mají zájem o český jazyk a probíhá pravidelně každou sobotu. Z časových důvodů jsem se výuky zúčastňovala jednou či dvakrát měsíčně. Za nejzásadnější akci tohoto školního roku považuji skvěle zorganizovanou **Českou letní školu (25. 6. – 27. 6.)**. Jelikož v Chorvatsku končí školní rok dříve než u nás (letos 21. 6.), jedná se vlastně o něco jako příměstský tábor, kde děti mají program od 9:00 do 16:00. Tato akce již popáté proběhla pod záštitou **ČB Záhřeb**, ale také města Záhřeb. Hlavní organizátorkou je moje kolegyně **Maja Burger**, která mě letos požádala, abych pro děti zorganizovala sérii kreativních aktivit na bázi tvůrčího psaní. Jako téma jsem zvolila tentokrát **Cestu do pravěku** – inspiroval mě jednak samozřejmě kultovní film Karla Zemana a jednak píseň kapely Cimbelín s textem Pavla Šruta *Co dělali kluci v pravěku*. Tu jsme se naučili zpívat, pustili jsme si ukázkou z filmu a vydali se objevovat trilobity, amonity, dinosaury a mamuty. V každé etapě pravěku jsme vykonali několik kreativních úkolů – prohlídka pravěkého oceánu v ponorce, krátké loutkové představení s dinosaury v hlavních

rolích, lov na mamuty a srstnaté nosorožce. (viz foto v příloze) Akce byla skvělá a „pravěký program“ rozhodně využiji i v následujícím školním roce.

- **První a druhý stupeň OŠ Slavka Kolara Hercegovac**

V letošním školním roce pokračovala a prohlubovala se také spolupráce se základní školou v Hercegovci a učitelkou **Marinou List**. Kromě výše uvedeného bych zde zmínila interaktivní dvouhodinovku **Afrika**, v níž se s dětmi vydáváme na plavbu do Afriky, přičemž si nejprve vyrobíme loď, naučíme se natahovat plachty a potom potkáme exotická zvířata, jíme exotické ovoce a u toho všeho zpíváme píseň **Prší prší jen se leje, do Afriky pojedeme**. Kromě hudební výchovy a českého jazyka zapojují také základy dramatické výchovy a učíme se jednoduché origami.

- **První stupeň OŠ Viljama Korajca Kaptol**

V letošním školním roce jsem pokračovala také ve spolupráci se základní školou v Kaptolu, konkrétně s paní učitelkou **Anou Marincovou**.

Také zde jsem sklídila zájem a úspěch se všemi výše zmíněnými interaktivními projekty, tedy s Vodníkem, Obry i Afrikou.

- **První stupeň OŠ 22. lipnja Sisak**

Také letos jsem navštěvovala základní školu v Sisku, kde spolupracuji s panem učitelem **Hrvoje Sarkotičem**. I zde platí vše, co bylo zmíněno v úvodu, tedy výuka jazykových jevů a rozšiřování slovní zásoby, učení pomocí krátkých českých (zejména kreslených) filmů, seznámení se zvyky a tradicemi kdysi a dnes (Velikonoce, Vánoce, masopust...), trénování výslovnosti, četby a recitace, zpívání českých písní a práce s jejich texty. V příštím roce plánuji spolupráci prohloubit a rozšířit také na místní školní knihovnu. Také zde proběhly výše zmíněné interaktivní hodiny.

- **Gimnazija Požega**

V letošním školním roce probíhala opět výuka také na gymnáziu v Požeze, kde spolupracuji s učitelkou **Sanjou Musil**. Vzhledem k tomu, že se jedná o model C a jedná se o model C a jedná jsou studenti českým jazykem a literaturou skutečně netknuti, probíhá zde výuka spíše českých reálií nežli českého jazyka, resp. jedná se spíše než o plnohodnotný předmět o zájmový kroužek. I tak je zde o češtinu každoročně zájem a počet studentů se pohybuje kolem 10–15. V letošním roce jsme i zde uspořádali Velikonoční dílnu s pletením pomlázek, o kterou projevil zájem i lokální rádio Laganini a přijelo natočit reportáž o výuce českého jazyka v Požeze.

Spolupráce s českými besedami

Česká Beseda Horní Daruvar

Nejprve musím poděkovat za spolupráci všem členům besedy, všem rodičům, kteří se aktivně zúčastňují téměř všeho, co zde pořádám, a jmenovitě člence besedy **Jitce Jílkové**, se kterou na projektech nejvíce spolupracuji.

- Školní rok jsme zahájili velkolepě, a to víkendovou akcí nazvanou **Indiánské léto aneb Manitou** volá. Jak název napovídá, jednalo se o dvoudenní program plný her v přírodě

inspirovaný především tematikou severoamerických indiánů a příběhy Karla Maye. Postavili jsme si tee-pee, vytvořili indiánské čelenky, pomalovali se válečnými barvami, vrhli se na lov bizonů, abychom z nich posléze uvařili skvělý hovězí guláš, rozšifrovali tajemné zprávy velkého Manitoua a učili se jízdě na koni. Ti nejodvážnější bojovníci přenocovali na louce za Horním Daruwarem a opekli si speciální indiánské medvědí klobásy. Akce vzbudila obrovský ohlas, a to nejen v krajském tisku a na rádiu Daruvar, ale také v lokálních chorvatských médiích. Zde je třeba podotknout, že místní děti neznají tradici dětských táborů, trampingu a pobytu v přírodě tak, jako naše generace, což ještě zdůraznilo smysluplnost celé akce. (viz foto v příloze)

- **Rozsvěcení adventního stromu**

Letos poprvé se uskutečnilo v ČB Horní Daruvar slavnostní rozsvěcení adventního stromečku přímo před Místním českým domem. Děti z české besedy stromeček ozdobily a poté u něj zazpívaly české koledy. Doufáme, že se akce uchytí a zopakuje s větší účastí místních i přespolních.

- **Repríza Vánoční představení Podborská hra vánoční**

V letošním školním roce se nám s dětmi z ČB Horní Daruvar podařilo nastudovat vánoční představení, které jsem napsala na motivy barokní Rakovnické hry vánoční. S tímto představením jsme následně vystoupili na těchto událostech:

- **12. 12. – Centrum Rudolfa Steinera, Daruvar**
- **16. 12. – Vánoční večírek – Česká beseda Horní Daruvar**
- **20. 12. – Vánoční besídka Daruvarský Brestov**
- **21. 12. – Vánoční besídka ZŠ Jana Amose Komenského**

- **Bába bedla**

Tady se dostávám k něčemu, co považuji za největší úspěch své dosavadní učitelské kariéry. S dětskou divadelní skupinou z České besedy Horní Daruvar, kterou jsme nazvali HorDa a která čítá cca 15 dětí se mi podařilo nastudovat divadelní představení **Bába Bedla** na motivy stejnojmenné knihy **Markéty Pilátové**, která navštívila krajskou komunitu v Chorvatsku před dvěma lety. Dramatizovala jsem text tak, aby v něm mohli vystupovat opravdu všichni členové souboru a pouze hlavní role Báby Bedly byla obsazena osobou dospělou (učitelkou Lanou Malinovou v alternaci s členkou besedy Jitkou Jílkovou). V divadelním zpracování jsem použila voicebandové prvky, děti si samy vytvořily kostýmy a kulisy pomocí techniky batikování, do vytváření rekvizit se zapojily také maminky všech herců, člen České besedy Horní Daruvar **Vladko Malina** pro nás vymyslel konstrukci na zavěšení kulisy, zkrátka práce to byla kolektivní a radostná.

Premiéra našeho divadla se uskutečnila **19. 5. 2024** v sále Místního domu v Horním Daruvaru, který luxusně vyzdobily tety z besední kreativní skupiny a proměnily tak dům i vstupní schodiště v lesní zákoutí. Herci byli skvělí, úspěch byl velký. Odměnou nám všem byl neutuchající potlesk a taky dort ve tvaru pařezu s houbami.

Tou největší odměnou pro děti ale bylo to, že se mi podařilo domluvit vystoupení s tímto divadelním představením hned na dvou festivalech v České republice, a to na festivalu **Šrámkova Sobotka** a na festivalu **Orlická brána**. Na obou akcích jsme vzbudili zájem nejen naši kvalitní divadelní tvorbou, ale také jsme představili českému publiku krajskou menšinu v Chorvatsku, o které mnohdy ani nevěděli, že existuje, a propagovali jsme tak

krajanské menšiny a učitelství českého jazyka u krajanských menšin obecně. Organizátoři Šrámkovy Sobotky projeví také zájem o další spolupráci a o získání informací nejen o krajanech, ale např. i o lektorátech apod.

Také festival **Orlická brána** si naše děti a jejich maminky užily, vyzkoušeli jsme si poprvé hrát v plenéru a na mikrofony. Ale největším dobrodružstvím bylo přespávání ve stanech a koupání se v Divoké Orlici za naší chalupou, včetně bojové hry, kterou pro ně připravila studentka gymnázia Klatovy a táborová vedoucí **Julie Kulháňková**.

- **Návštěva hnutí Brontosaurus**

V letošním roce se nám poprvé podařilo navázat spolupráci s hnutím Brontosaurus, které jak vím, navštěvuje pravidelně českou krajanskou menšinu v Srbsku a v Rumunsku. Brontosauři v počtu dvaceti členů navštívili Českou besedu Horní Daruvar na začátku července tohoto roku, aby zde pomáhali jednak na koňské farmě paní Olesji a jednak samozřejmě na dětském hřišti a v okolí Místního domu České besedy Horní Daruvar, která jim poskytla také ubytování a ukázkou místních kulinářských dovedností našich tet a babiček. Vše proběhlo báječně, na poprvé se Brontosauři zapsali do povědomí krajanů více než kladně. Již teď je jasné, že se akce zopakuje také příští rok.

Česká beseda Lipovec

- Spolupráce s pěveckým sborem České besedy Lipovec **Lipovecká děvčata** – výběr a zkoušení písní, vystupování na dnech české kultury a na besedních akcích. Nedílnou součástí zkoušek tohoto pěveckého uskupení je také zhodnocení a probrání toho, co se v Lipovci událo, urodilo, narodilo a uzrálo v úseku mezi dvěma zkouškami tělesa, což je pro mě velmi obohacující, neboť mně to pomáhá se lépe začlenit do krajanské komunity.
- V tomto školním roce se spolupráce s besedou, zejména pak s její předsedkyní Majou Krejčovou, která je zároveň režisérkou místního ochotnického spolku, ještě prohloubila, což velmi oceňuji. Během zimy jsem pro tento ochotnický spolek původně rozhlasovou hru Emila Artura Longena s názvem **Zlodějové** přepsala pro divadelní prkna a podílela jsem se na její realizaci. Hra byla několikrát reprízována a uvedena také v rámci tradiční akce **Divadelní přehlídka**, která je pořádána každoročně právě v ČB Lipovec.

Česká beseda Lipovlany

- Spolupráce s ČB Lipovlany a především s paní předsedkyní Vjerou Ožoga se stále rozšiřuje a prohlubuje. Již na začátku školního roku jsme společně s kolegyní Terezou Vlček Klímovou a jejím mužem Ondřejem a mám partnerem Martinem pro děti z modelu C, kterým se učí v ZŠ v Lipovlanech, Mezurači a Banově Jaruze, uspořádali tzv. **vitamínový den**, sadu sportovně vzdělávacích aktivit zaměřených na vitamíny, zdravou výživu a podobně. Navštěvovala jsem zde také nárazově výuku českého jazyka v hodinách paní učitelky **Sandry Novakové**, připravili jsme všichni společně kostýmovanou Mikulášskou nadílku s čertem a andělem v prostorách České besedy a nemohu zapomenout ani na zapojení se do velikonoční akce **Vstříc Velikonocům**, kterou pořádala ČB Lipovlany a na které jsme společně s místními spolky představovali české velikonoční tradice a gastronomii.

S besedou rozhodně hodlám spolupracovat i nadále, i když v rámci dojezdové vzdálenosti a časového vytížení pouze nárazově.

Česká beseda Záhřeb

- V letošním roce jsme se naplno zapojili do Mikulášské nadílky společně s Terezou Vlček Klímovou a mým partnerem Martinem Vojtěchem a vytvořili jsme pro děti postavy nejen svatého Mikuláše, ale také anděla a čerta, které se v chorvatské tradici nevyskytují. Akce vzbudila velký ohlas a jsme na mnoha fotografiích v záhřebských rodinách.

Česká beseda Viroviticko-podravského županství

- O spolupráci mě tato beseda požádala letos poprvé, i když i v předchozích letech jsem se občas zapojila do některých besedních akcí, ale spíše jako návštěvník, nebo divák. V letošním roce jsem pro besedu uspořádala v rámci ***Dnů české kultury*** gastro program neboli ***chlebičkovou dílnu***, kde jsme si povídali o historii tohoto českého vynálezu, osobnosti Jana Paukerta, který chlebiček vymyslel a také jsme si samozřejmě zkusili s účastnicemi dílny chlebičky vyrobit a hlavně sníst. Zároveň byla během této akce pokřtěna také česká kuchařka z nakladatelství Jednota. Bylo to velmi příjemné odpoledne.

Městská knihovna Daruvar, české oddělení

- V rámci ***Měsíce mateřského jazyka*** (ve spolupráci s Bjelovarsko-bilogorským krajem a Klubem literátů) proběhla i letos on-line formou ***Olympiáda z češtiny pro radost*** – olympiáda pro dospělé z české krajanské komunity, ve které si mohli vyzkoušet svoje znalosti z českého jazyka, literatury i kultury.

- **Série vědomostních kvízů – Kvízová liga**

Stejně jako v minulých dvou letech jsme i v tomto školním roce uspořádali sérii vědomostních kvízů, které jsou mezi krajany čím dál populárnější. Tentokrát jsme celou akci povýšili na „kvízovou ligu“ a každý z kvízů byl věnován jednomu z ročních období. Výherci si odnesli sud českého piva, a hlavně mnoho nových vědomostí. V tomto soutěžení hodláme pokračovat i v dalším školním roce.

- **Šikovné ruce na Vánoce a Šikovné ruce na Velikonoce**

V souvislosti s tím, že skoro při každé české besedě nebo krajanském spolku, který se v Chorvatsku nachází, provozuje svoji činnost nějaká kreativní skupina, rozhodli jsme se s mojí kolegyní **Terezou Vlček Klímovou** uspořádat v prostorách Městské knihovny v Daruvaru a také před ní něco jako „jarmark rukodělných dovedností“ českých spolků. První akce byla ta vánoční a vzbudila velké nadšení zejména mezi členkami jednotlivých besed, protože se mohly setkat a vyměnit si zkušenosti, dovednosti a drby. Na základě toho jsme akci v trochu větším rámci zopakovali i na Velikonoce, a to už se o nás dozvěděla i lokální televize a rádio. Akci navštívila také veřejnost, přišli si uplést pomlázky, ozdobit vajíčka a ochutnat beránka. obě akce měly neopakovatelnou atmosféru.

Vzdělávání učitelů

Zde bych ráda poděkovala své kolegyni a zároveň poradkyni pro výuku v českém jazyce, **Jitce Brdar Staňové**, která mě ke všem následujícím přednáškám neváhala přizvat. Zároveň spolu učíme na druhém stupni ZŠ Jana Amose Komenského v Daruvaru a je to vždy obohacující.

- **26. 1. Plénium učitelů českého jazyka – příspěvek – Propojení zážitkové pedagogiky s dětskou literaturou (praktická ukázka voicebandu)**
- **13.–16. 5. – série přednášek o tvůrčím psaní – René Nekuda** – René přijal moje pozvání ke spolupráci již v prvním roce mého působení u krajanů a je pro mne velkým potěšením,

že se k nám zase rád vrátil a tentokrát zavítal i na akademickou půdu. Přednášky proběhly pro pedagogy ZŠ Jana Amose Komenského v Daruvaru a pro zájemce z řad novinářů z Jednoty a ve spolupráci se **Zdeňkou Kohoutkovou**, lektorkou českého jazyka v Záhřebu, také pro studenty bohemistiky ze **Záhřebské Filozofické fakulty**.

Spolupráce s novinově nakladatelskou institucí Jednota

Spolupráce zahrnuje jednak jazykové korektury článků jiných autorů (to však probíhá pouze sporadicky, neboť Jednota má údajně korektory vlastní), jednak vytváření článků vlastních, které se týkají mých projektů, akcí a hostů, případně českého jazyka a literatury (viz online časopis *Jednota*).

Také fotografická spolupráce s *Jednotou* i nadále trvá. Dokumentuji zejména krajské akce, kterých se zúčastňuji.

Spolupráce s redakcí českého vysílání Radia Daruvar

V rámci této spolupráce i nadále připravuji čtyřikrát měsíčně „češtinářská okénka“ o délce přibližně 5 min vysílacího času. Témata jsou z oblasti českého jazyka, literatury a kultury atp. V letošním roce jsem se zaměřila především na české zajímavé osobnosti, hlavně ženy, zejména z oblasti vědy, kultury, politiky atd. To vše se snažím prezentovat zábavnou formou. Na závěr vždy zazní česká písnička některého z českých interpretů. Snažím se volit ty současné, ale především se snažím, aby výběr korespondoval s tématem, o kterém jsme hovořili.

V letošním školním roce jsem se nově také zhostila role rozhlasové reportérky a natočila jsem několik rozhovorů např. se svými hosty Barborou Polívkovou a Jiřinou Vackovou, ale také reportáž z udílení diplomů z Olympiády z češtiny pro dospělé. Zároveň figuruji stále častěji jako host různých rádiových pořadů, ve kterých hovořím o dění v krajské menšině.

Další akce

Soutěž Čtení tě mění – zasedání v porotě soutěže o nejlepšího čtenáře z řad žáků základních i středních škol. Této soutěže se zúčastnilo více než 60 žáků, kteří přečetli ukázkou z oblíbené knihy a pohovořili o svém vztahu ke čtení.

Krasomluva – v letošním roce proběh první ročník recitační soutěže v českém jazyce s výmluvným názvem *Krasomluva*, kterou jsme do života uvedly s učitelkou **Jitkou Brdar Stanjovou**. Soutěže se zúčastnilo 28 soutěžících ve 4 různých kategoriích a ve všech třech vyučovacích modelech a jeden každý výstup byl perfektně připraven. Podařilo se nám soutěž přesunout také do online roviny, takže se mohli zúčastnit také žáci ze základních škol v Záhřebu a v Rijece, kde se čeština vyučuje modelem C. V odborné porotě zasedala předsedkyně Svazu Čechů paní Ana-Marie Štrumlová Tučková, knihovnice z Českého oddělení městské knihovny v Daruvaru Emilije Sedláčková a moje kolegyně Tereza Vlček Klímová.

Literární jaro – zasedání v porotě soutěže o nejlepší umělecký text v českém jazyce v kategoriích první stupeň ZŠ, druhý stupeň ZŠ a střední škola, přičemž jednotlivé kategorie byly samozřejmě rozděleny ještě podle úrovně znalosti jazyka. Soutěže se účastnilo 60 žáků a studentů.

Divadelní jaro v Dolanech – vystoupení s krátkou ukázkou z divadelního představení **Bába Bedla**

Literární soutěž pro dospělé – zasedání v literární soutěži pro dospělé z krajské komunity. Soutěže se může zúčastnit kdokoli, kdo píše, a to v kategoriích próza a poezie. Letos se zúčastnilo 5 zájemců.

Klub literátů Svazu Čechů – stále pokračujeme ve spolupráci.

Závěr

Opět musím konstatovat to, co zde opakuji na závěr svých zpráv po celou dobu vykonávání své funkce.

Práce českého učitele v Chorvatsku je bezpochyby smysluplná. Jako svůj největší přínos vnímám prohlubování kontaktu s českým prostředím a možnost komunikace s rodilým mluvčím. Letos bych ještě dodala zapojování nových neotřelých metod do výuky (tvůrčí psaní, zážitková pedagogika). Práce v jednotlivých úrovních (tj. modely A, B a C, dospělí, besedy atd.) je i pro mne velmi osvěžující, inspirující a nutí mě neustrnout na jednom místě a stále dál se rozvíjet. Spolupráce se všemi základními i středními školami, jakož i s besedami, se kterými jsem měla možnost se v tomto roce protnout, je velice dobrá, všude jsem byla mile přijata. Spolupráce s institucí nejvyšší, tedy se Svazem Čechů v Republice Chorvatsko, zejména s paní předsedkyní Anou Marií Štrumlovou Tučkovou, je na výborné úrovni.

Ráda bych také poděkovala své kolegyni **Tereze Vlček Klímové** za veškerou spolupráci v tomto školním roce.

Speciální poděkování pak patří těm, se kterými jsem spolupracovala nejvíce a kteří svoji práci berou opravdu vážně a také srdcem. Jsou to jmenovitě **Tanja Golubić Novotná** (místožupanka), **Jitka Brdar Staňová** (poradkyně pro výuku v českém jazyce a učitelka na druhém stupni modelu A), **Marie Válková** (ředitelka české školy Jana Amose Komenského v Daruvaru), **Zdeňka Kutilová** (ředitelka České školky Ferda Mravenec v Daruvaru) **Jana Bartoš Staňová** (šéfredaktorka nakl. Jednota), **Lidija Dujmenović** (ředitelka nakl. Jednota), **Lenka Lalić** (*vedoucí vysílání v českém jazyce na Rádiu Daruvar*), **Francika Stehnová** (vedoucí českého oddělení Městské knihovny Daruvar), **Emilija Sedláček** (vedoucí českého oddělení Městské knihovny Daruvar) **Iva Brabcová Magdić** (ZŠ a SŠ model C a B), **Maja Burgerová** (ZŠ model C), **Marina Koláček Novosel** (předsedkyně ČB Záhřeb a ZŠ a SŠ model C), **Kristina Kvapilová** (předsedkyně ČB Končenice, ZŠ model A), **Elenka Podsedníková** (ZŠ Končenice), **Sandra Novaková** (Model C Mezurač, Lipovlany a Bánova Jaruga) **Jitka Jílková** (ČB Horní Daruvar), **Maja Krejča** (předsedkyně ČB Lipovec), **Vjera Ožoga** (předsedkyně ČB Lipovlany), **Jasna Per Kožnjak** (předsedkyně ČB Viroviticko-Podravského županství) **Hrvoje Sarkotić** (ZŠ Sisak model C), **Ana Marincová** (ZŠ Kaptol Model C), **Sanja Musil** (SŠ Požega model C, **Marina List** (ZŠ model C), **Mira Barberić** (knihovnice v ZŠ Jana Amose Komenského v Daruvaru)

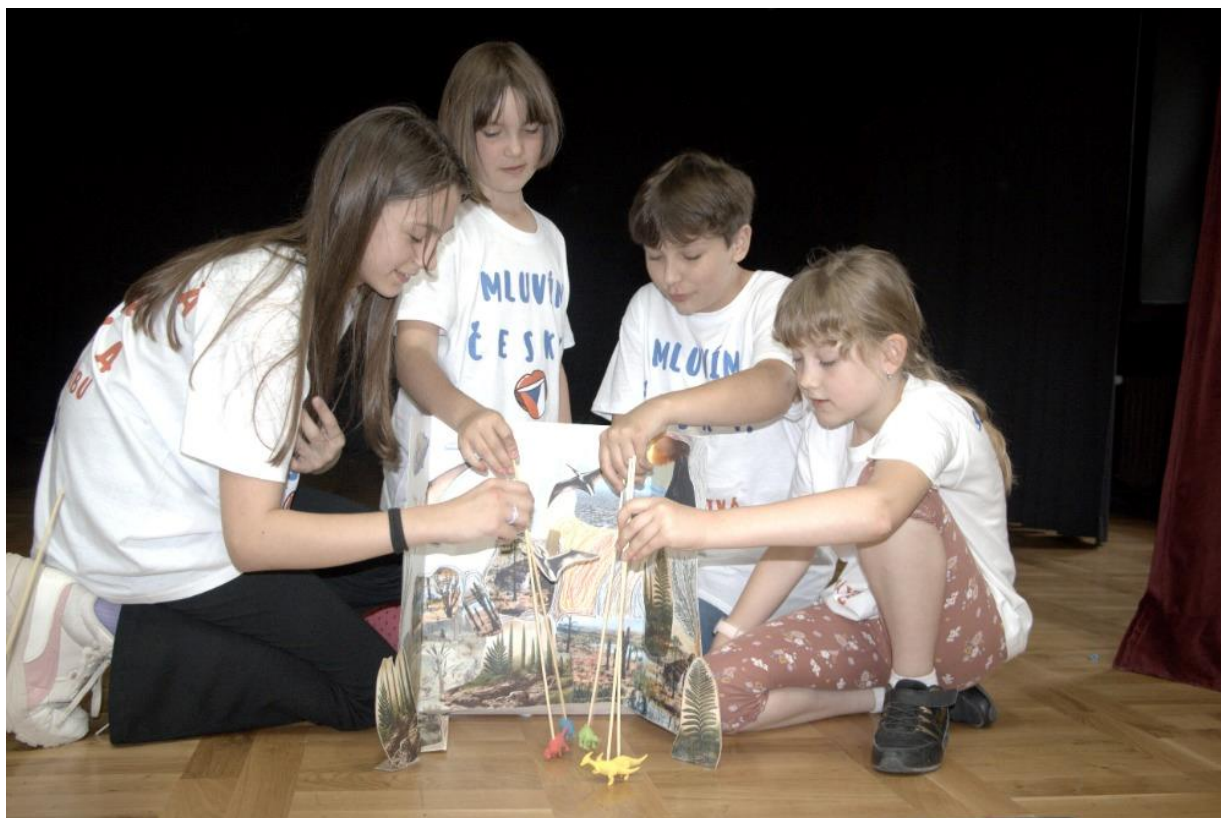
Na úplný závěr, nikoli však v poslední řadě bych ráda poděkovala paní **Olze Vlachové** a jejím spolupracovníkům za trpělivost a za vše, co pro nás, učitele u krajských komunit, dělají. Těším se na další školní rok.

Odkazy:

Divadelní představení Bába Bedla na festivalu Šrámkova Sobotka

<https://www.youtube.com/watch?v=DMcAfl-k19k>

Cesta do pravěku

Indiánský den

Bába Bedla

